COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 23.6.2008
COM(2008) 380 definitief

2008/0122 (COD)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Beschikking 2001/470/EG van de Raad betreffende de oprichting van een Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. MOTIVERING EN DOEL VAN HET VOORSTEL

1.1 Inleiding

Op 28 mei 2001 heeft de Raad Beschikking 2001/470/EG aangenomen betreffende de oprichting van een Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken tussen alle lidstaten met uitzondering van Denemarken (hierna "de beschikking" genoemd)[1], die van toepassing is sinds 1 december 2002.

De oprichting van het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken (hierna het "netwerk" genoemd) gaat uit van de gedachte dat de geleidelijke totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een betere, eenvoudigere en snellere justitiële samenwerking tussen de lidstaten vereist. Het netwerk moest bij geschillen met grensoverschrijdende gevolgen ook de toegang van de burger tot de rechter verbeteren door geleidelijk een voor het grote publiek toegankelijk informatiesysteem op te zetten.

Begin 2008 telde het netwerk 437 leden, die zijn verdeeld in vier categorieën: 102 contactpunten, 140 centrale autoriteiten (artikel 2, lid 1, onder b)), 12 verbindingsmagistraten en 181 andere justitiële autoriteiten met verantwoordelijkheden op het gebied van justitiële samenwerking.

De Commissie neemt de organisatie, het voorzitterschap en het secretariaat van de vergaderingen van het netwerk op zich. De contactpunten vergaderen ten minste eenmaal per halfjaar. Tussen 11 februari 2003 en 31 januari 2008 hebben de contactpunten negentien keer vergaderd, d.w.z. gemiddeld vier keer per jaar. Sinds 2002 hebben alle leden van het netwerk elk jaar vergaderd.

1.2 Algemene achtergrond van het voorstel en raadplegingen

In artikel 19 van de beschikking wordt bepaald dat de Commissie bij het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité een verslag indient over de toepassing van deze beschikking. Het verslag kan vergezeld gaan van voorstellen tot wijziging van deze beschikking. In het verslag moet worden nagegaan of de juridische beroepen toegang krijgen tot en worden betrokken bij de werkzaamheden van het netwerk, en of het publiek rechtstreeks toegang moet krijgen tot de contactpunten van het netwerk.

Dit voorstel is het resultaat van een brede raadpleging van de diverse betrokken actoren, met name binnen het netwerk. In het kader van de voorbereiding van het bovenvermelde verslag heeft de Commissie de opdracht gegeven voor een studie over de werking van het netwerk (hierna "de studie" genoemd), die tussen december 2004 en mei 2005 is uitgevoerd[2].

Op basis van deze studie en van de raadplegingen die sinds 2004 binnen het netwerk hebben plaatsgevonden, heeft de Commissie op 16 mei 2006 een verslag gepresenteerd over de toepassing van de beschikking[3]. In dit op artikel 19 van de beschikking gebaseerde verslag

---

1 PB L 174 van 27.6.2001, blz. 25.
2 http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.
3 COM(2006) 203 definitief, SEC (2006) 579.

kwam de Commissie tot de slotsom dat het netwerk over het algemeen de justitiële samenwerking tussen de lidstaten heeft verbeterd.

In dit verslag werd echter ook gewezen op gebreken met betrekking tot de werking van het netwerk. De Commissie heeft vastgesteld dat het netwerk nog lang niet al zijn potentiële mogelijkheden heeft bereikt en dat het essentieel is dat het netwerk over de noodzakelijke middelen beschikt voor het vervullen van zijn opdrachten. De Commissie benadrukte niettemin het belang van het netwerk als essentieel instrument om een werkelijke Europese rechtsruimte tot stand te brengen.

Als reactie op dit verslag van de Commissie heeft de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 19 en 20 april 2007 conclusies over het Europees justitieel netwerk aangenomen[4].

1.3 Algemeen doel van het voorstel

Het algemene doel van het voorstel is het netwerk een grotere rol te laten spelen bij de justitiële samenwerking tussen de lidstaten en met name te komen tot een betere effectieve en praktische toepassing door rechters en andere beroepsjuristen van communautaire besluiten en van overeenkomsten die tussen de lidstaten van kracht zijn. Het voorstel heeft ook ten doel bij grensoverschrijdende geschillen de rol van het netwerk inzake de daadwerkelijke toegang van de burger tot de rechter te bevorderen.

Deze doelstellingen passen in het kader van de uitvoering van het Haags Programma "Versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie", dat de Europese Raad van 4 en 5 november 2004 heeft aangenomen[5] (hierna het "Haags Programma" genoemd) en waarin wordt bepaald dat er verdere inspanningen moeten worden geleverd om de toegang tot de rechter en de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken te vergemakkelijken. In het actieplan van de Raad en de Commissie van 2 juni 2005 ter uitvoering van het Haags Programma[6] werd reeds gewag gemaakt van een voorstel tot wijziging van de beschikking betreffende de oprichting van het netwerk.

Er moet worden beklemtoond dat er sinds de inwerkingtreding van de beschikking tot oprichting van het netwerk meerdere communautaire instrumenten inzake burgerlijk recht zijn aangenomen, van toepassing zijn geworden of binnenkort van toepassing zullen worden[7]. Met het oog op de concrete en doeltreffende tenuitvoerlegging van al deze instrumenten moet de rol van het netwerk worden versterkt, teneinde met name het hoofd te kunnen bieden aan de verwachte toename van het aantal verzoeken om informatie en om samenwerking.

---

4 Doc. 7152/07 JUSTCIV 48.

5 PB C 53 van 3.3.2005, blz. 1.

6 PB C 198 van 12.8.2005, blz. 1.

7 De richtlijn inzake rechtsbijstand is van toepassing sinds 30 november 2004; de verordening "Brussel II bis" sinds 1 maart 2005; de richtlijn betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven sinds 1 januari 2006; de verordening betreffende een Europese executoriale titel sinds 21 oktober 2005; de verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure wordt van toepassing op 12 december 2008; de verordening tot invoering van een Europese procedure voor geringe vorderingen wordt van toepassing op 1 januari 2009; de verordening Rome II betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen wordt van toepassing op 11 januari 2009; de verordening tot wijziging van de verordening betreffende de betekening en kennisgeving van stukken wordt van toepassing op 13 november 2008; voorts is er de richtlijn van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken, en de verordening "Rome I" betreffende het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, die binnenkort zal worden aangenomen.

Om de communautaire en internationale instrumenten inzake het toepasselijk recht doeltreffend ten uitvoer te leggen, moet het netwerk zijn activiteiten op het gebied van bijstand aan rechterlijke instanties en aan andere autoriteiten die vreemd recht moeten toepassen, bovendien geleidelijk verder ontwikkelen.

Dit voorstel heeft dus ten doel het netwerk een vernieuwd juridisch kader te bieden, alsook een doeltreffender structuur en betere middelen zodat het binnen de Europese rechtsruimte zal kunnen uitgroeien tot een essentieel instrument voor de samenwerking tussen alle bij het civiel recht betrokken actoren.

2. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

2.1 Rechtsgrond

De rechtsgrond van dit voorstel is artikel 61, onder c), van het Verdrag, dat de Gemeenschap de bevoegdheid verleent om op het gebied van justitiële samenwerking in burgerlijke zaken maatregelen als bepaald in artikel 65 aan te nemen conform artikel 67, lid 5, tweede streepje, en volgens de medebeslissingsprocedure van artikel 251 van het Verdrag.

Denemarken neemt overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van Denemarken, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, niet deel aan de aanneming van deze beschikking, die niet bindend is voor, noch van toepassing is in Denemarken. [De beschikking is evenmin van toepassing in het Verenigd Koninkrijk en Ierland, tenzij zij hun wens om deel te nemen kenbaar maken overeenkomstig artikel 3 van het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.]

2.2 Subsidiariteitsbeginsel

Daar de doelstellingen van deze beschikking, namelijk de verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten en van de daadwerkelijke toegang tot de rechter voor personen die zijn betrokken bij grensoverschrijdende geschillen, niet op gecoördineerde en voldoende wijze door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en zij daarom beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Er is gekozen voor een dwingend communautair instrument in de vorm van een beschikking omdat de doelstellingen alleen kunnen worden bereikt als de bepalingen eenvormig door alle lidstaten worden toegepast.

2.3 Evenredigheidsbeginsel

De voorgestelde beschikking heeft voornamelijk ten doel op gecoördineerde en homogene wijze de justitiële samenwerking tussen de lidstaten te versterken vooral via de reeds bestaande structuren van het netwerk. Het voorstel doet met name geen afbreuk aan samenwerkingsvormen die reeds bestaan in de lidstaten zoals die welke zijn bedoeld in artikel 2, lid 1, onder b) tot en met d), en is gebaseerd op een betere samenwerking tussen de verschillende onderdelen van het netwerk. Juridische beroepen zullen aan het netwerk deelnemen op basis van een aanwijzing binnen de lidstaten, en aldus zal het netwerk over meer actiemiddelen beschikken.

Overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze beschikking dus niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

3. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING EN FINANCIËLE GEVOLGEN

Het voorstel gaat sterk uit van een nauwe samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie alsmede van de financiële middelen die voor de verbetering van de justitiële samenwerking zijn vastgesteld in Besluit 1149/2007/EG van 25 september 2007 tot vaststelling van het specifieke programma "Civiel recht" voor de periode 2007-2013 als onderdeel van het algemene programma "Grondrechten en justitie". Een van de specifieke doelstellingen van het programma "Civiel recht" is het faciliteren van de werking van het netwerk. Bij de financiële meerjarentoewijzing voor het programma "Civiel recht" (109,3 miljoen euro) werd dan ook rekening gehouden met de kosten voor het beheer en de werking van het netwerk. In het werkprogramma 2007 betreffende het programma "Civiel recht" is er 3,25 miljoen euro uitgetrokken voor het beheer en de werking van het netwerk. In het werkprogramma 2008, waaraan momenteel de laatste hand wordt gelegd, wordt 3,15 miljoen euro uitgetrokken voor het beheer en de werking van het netwerk. Wat de subsidies voor acties betreft, wordt er in het werkprogramma voorrang verleend aan projecten die rechters en andere rechtspractici vertrouwder moeten maken met het netwerk of die de werking van de nationale contactpunten van het netwerk en de samenwerking tussen deze contactpunten en de juridische beroepsbeoefenaren moeten verbeteren. Het indicatieve budget voor subsidies voor acties in 2007 bedraagt 3,5 miljoen euro, waarvan er 1 miljoen euro kan worden besteed aan de medefinanciering van nationale projecten ter verbetering van de werking van het justitieel netwerk.

4. GEDETAILLEERDE TOELICHTING BIJ HET VOORSTEL

4.1 De toegang tot de werkzaamheden van het netwerk voor juridische beroepen

- Artikel 2, lid 1, onder e)

Deze bepaling heeft ten doel het netwerk open te stellen voor juridische beroepen die rechtstreeks zijn betrokken bij de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken.

Over het eventueel betrekken van juridische beroepen bij de werkzaamheden van het netwerk is op initiatief van de Commissie eerst grondig overleg gepleegd met de leden van het netwerk en met de betrokken beroepsuitoefenaars. Gezien het resultaat van dit overleg, heeft de Commissie in haar verslag van mei 2006 aanbevolen het netwerk geleidelijk open te stellen voor andere beroepsjuristen die zijn betrokken bij de werking van justitie. Aangezien het verloop van een civiel proces in grote mate in handen ligt van de personen die partij zijn voor de rechterlijke instanties van de lidstaten, zijn de verschillende juridische beroepen onmisbaar op het gebied van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken. Deze deelname kan een meerwaarde opleveren voor de rechtspraktijk binnen de Europese Unie en maakt het mogelijk dat het netwerk zijn doelstellingen bereikt.

Een aantal lidstaten heeft reeds nationale verenigingen van gerechtsdeurwaarders en van notarissen als lid van het netwerk aangewezen[8].

In de zin van dit voorstel moet onder betrokken juridische beroepen alleen worden verstaan de beroepen die in het kader van gerechtelijke en buitengerechtelijke procedures rechtstreeks deelnemen aan de concrete toepassing van communautaire en internationale instrumenten inzake civiel recht, zoals bijvoorbeeld advocaten en procureurs, *sollicitors* of *barristers*, notarissen, gerechtsdeurwaarders.

Gelet op het privé-karakter van de verhouding tussen rechtspractici en hun cliënten, die de werking van het netwerk niet mag verstoren en die niet mag worden beïnvloed door de deelname van rechtspractici aan het netwerk, voorziet het voorstel niet in een rechtstreekse en individuele toegang voor beroepsjuristen tot het netwerk. Alleen de beroepsorden die in elke lidstaat de verschillende juridische beroepen vertegenwoordigen, zullen als lid in de zin van artikel 2 van de beschikking deel uitmaken van het netwerk. Tijdens het overleg is immers gebleken dat er een brede consensus bestaat om het netwerk open te stellen voor organisaties die deze beroepen vertegenwoordigen.

- In artikel 2, lid 3, wordt bepaald dat wanneer er in een lidstaat meerdere orden zijn die een juridisch beroep vertegenwoordigen deze lidstaat een passende vertegenwoordiging van het betrokken beroep bij het netwerk moet organiseren.

- Artikel 5, lid 1, tweede alinea, betreffende de taken van de contactpunten is in die zin gewijzigd dat de contactpunten ook ter beschikking staan van de in artikel 2, lid 1, onder e), bedoelde autoriteiten (organen die juridische beroepen vertegenwoordigen), voor dezelfde doelen als voor de andere autoriteiten en volgens door elke lidstaat vast te stellen voorschriften.

4.2 Het consolideren van het juridische kader voor de contactpunten

De in artikel 6 geregelde betrekkingen tussen de contactpunten van het netwerk en de centrale autoriteiten is een van de kwesties die aan bod is gekomen bij de evaluatie van het netwerk. Dit onderdeel van de wijziging heeft betrekking op meerdere sleutelaspecten voor een betere werking van het netwerk.

- Artikel 2, lid 2, van de beschikking is in die zin gewijzigd dat wanneer een lidstaat meerdere contactpunten aanwijst, hij tevens een hoofdcontactpunt moet aanwijzen. Dit hoofdcontactpunt moet zijn activiteiten volledig aan het netwerk wijden, onder uitsluiting van elke andere taak, met name de taken die binnen het netwerk worden uitgeoefend door de autoriteiten vermeld in lid 1, onder b), c), d) en (nieuw) e).

Er wordt bepaald dat een rechter het hoofdcontactpunt kan bijstaan, voor zover dit hoofdcontactpunt niet reeds zelf een rechter is (wat in meerdere lidstaten het geval is); het staat de lidstaten nog steeds vrij iedere andere persoon als contactpunt aan te wijzen. Dit voorstel kan de doorstroming van informatie naar de rechterlijke instanties vergemakkelijken,

---

[8] Het gaat voor België om de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders met het oog op de toepassing van Verordening (EG) nr. 1348/2000 en voor Frankrijk om de *Conseil supérieur du notariat* (Hoge Raad voor het notariaat) met het oog op de toepassing van het Verdrag van Den Haag van 1980 inzake de toegang tot de rechter in internationale gevallen en van de CIEC-Overeenkomst inzake het uitwisselen van gegevens met betrekking tot het verkrijgen van nationaliteit.

kan ervoor zorgen dat rechters minder terughoudend zijn ten aanzien van het netwerk, en kan de legitimiteit van de contactpunten bij de magistratuur versterken.

4.3 De taak van het netwerk inzake toepassing van het recht van een andere lidstaat

De taken van het netwerk worden uitgebreid zodat het in de toekomst een sleutelrol kan spelen bij het informeren van rechterlijke instanties over de inhoud van vreemd recht. Artikel 3, lid 2, onder b), is in die zin gewijzigd dat wanneer het recht van een andere lidstaat van toepassing is, de aangezochte rechterlijke instanties of autoriteiten het netwerk om informatie over de inhoud van dit recht kunnen verzoeken.

Aan artikel 5, lid 2, onder a), wordt een tweede alinea toegevoegd, waarin wordt bepaald dat de contactpunten de rechterlijke instanties van hun lidstaat voortaan informatie moeten verstrekken om de toepassing van het recht van een andere lidstaat te vereenvoudigen. Daartoe kan het aangezochte contactpunt alle leden van het netwerk in zijn lidstaat inschakelen. Om de onafhankelijkheid van de verzoekende autoriteiten te vrijwaren, zijn de in het antwoord vermelde gegevens niet bindend voor de verschillende bij het verzoek betrokken autoriteiten van het netwerk en evenmin voor de rechterlijke instantie die het verzoek heeft gedaan.

4.4 De betrekkingen tussen contactpunten en centrale autoriteiten

Met het oog op een doeltreffender toepassing van artikel 6, lid 2, van de beschikking, wordt er in een nieuwe alinea bepaald dat er tussen de contactpunten van het netwerk en de centrale autoriteiten in elke lidstaat een minimum aantal vergaderingen per jaar moet plaatsvinden. Het is immers van essentieel belang dat er binnen de lidstaten tussen deze twee categorieën leden van het netwerk regelmatig gedachtewisselingen en contacten plaatsvinden.

4.5 De versterking van de activiteiten van de contactpunten

Aan artikel 5, lid 2, betreffende de taken van de contactpunten wordt een punt f) toegevoegd, waarin wordt bepaald dat de contactpunten om de twee jaar een activiteitenverslag opstellen.

- Artikel 8, dat aanvankelijk alleen betrekking had op de door de contactpunten gebruikte communicatiemiddelen, wordt gewijzigd om de behandeling van verzoeken om justitiële samenwerking binnen het netwerk te bespoedigen. Volgens de door een aantal contactpunten[9] meegedeelde cijfers vergde de behandeling van verzoeken in 2007 gemiddeld zeven werkdagen. Er bestaan tussen de contactpunten echter onderlinge verschillen en volgens de verkregen informatie nam de behandeling van sommige verzoeken vrij veel tijd in beslag. Een inschakeling van het netwerk in plaats van de bestaande samenwerkingsstructuren, zoals centrale autoriteiten of diplomatieke kanalen, kan echter gerechtvaardigd zijn omdat het netwerk een meerwaarde kan bieden op het gebied van de snelle en soepele doorstroming van verzoeken.

De Commissie zal een beveiligd elektronisch register bijhouden betreffende de tussen de contactpunten uitgewisselde verzoeken om justitiële samenwerking, dat zal zijn gebaseerd op de bijdragen van de contactpunten. De Commissie zal het netwerk dan regelmatig statistieken over de verzoeken om justitiële samenwerking kunnen verstrekken. Hierdoor zal de registratie van verzoeken in het register kunnen worden verbeterd, zullen betrouwbare en volledige

---

[9] Cijfers meegedeeld door slechts zes contactpunten van het netwerk.

gegevens over de door het netwerk behandelde verzoeken en over de daarmee samenhangende onderwerpen kunnen worden verzameld en zullen de precieze aard van de problemen en de betrokken instrumenten in kaart kunnen worden gebracht.

Artikel 9 wordt in die zin gewijzigd dat de lidstaten zes in plaats van vier vertegenwoordigers naar de vergaderingen van de contactpunten kunnen afvaardigen. De lidstaten zullen dus meer rechters en deskundigen kunnen afvaardigen naar de in artikel 10, lid 1, onder b) en c), bedoelde thematische vergaderingen.

4.6 Toegang van burgers tot de rechter verbeteren

Ingevolge artikel 3, lid 1, onder b), behoort de daadwerkelijke toegang van burgers tot de rechter voortaan ook tot de taken en activiteiten van het netwerk. Hoewel de *"effectieve toegang tot de rechter voor degenen die betrokken zijn bij geschillen met grensoverschrijdende aspecten"* volgens overweging 9 een doelstelling van de beschikking is, is deze inspanning volgens overweging 14 en artikel 3 immers beperkt tot het opzetten van een voor het publiek toegankelijk informatiesysteem op Europees niveau.

In het Haags Programma werd benadrukt dat de toegang voor burgers tot de rechter moet worden verbeterd en sinds 2002 zijn er meerdere communautaire instrumenten in die zin aangenomen[10]. Op basis van dit voorstel zal het netwerk deze nieuwe instrumenten doeltreffender ten uitvoer kunnen leggen.

In artikel 5, lid 2, wordt een punt c bis) ingevoegd, waarin wordt bepaald dat de contactpunten het publiek rechtstreeks informeren over de relevante communautaire en internationale instrumenten en over het nationale recht van de lidstaten, met name inzake de toegang tot de rechter in burgerlijke zaken. Deze taak valt voortaan rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de contactpunten in de lidstaten, d.w.z. het niveau het dichtst bij de burger.

Het opschrift van titel III van de beschikking wordt in die zin gewijzigd dat daarin de nieuwe prioriteit van het netwerk inzake het informeren van het publiek tot uiting wordt gebracht.

Er is gebleken dat belemmeringen, zoals ontoereikende beschikbare middelen, in de weg stonden aan een rechtstreekse toegang van de burger tot de contactpunten, zoals bedoeld in artikel 19 van de beschikking. De Commissie stelt in artikel 13 bis dan ook voor dat de contactpunten in een eerste fase via de meest geschikte technologische middelen geleidelijk toegankelijk worden voor het publiek in de lidstaten. Dit voorstel zal het mogelijk maken dat het netwerk ten behoeve van het publiek deze nieuwe instrumenten doeltreffend ten uitvoer legt.

Artikel 17, lid 4, onder b), betreffende de taak van de Commissie in het informatiesysteem voor het publiek wordt gewijzigd. De Commissie zorgt ervoor dat de krachtens artikel 14 in het systeem opgenomen informatie over de relevante aspecten van het Gemeenschapsrecht en zijn procedures, met inbegrip van de communautaire jurisprudentie, alsook alle algemene

---

[10] Het gaat voornamelijk om de richtlijnen betreffende rechtsbijstand en betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven en om de verordeningen betreffende een Europese betalingsbevelprocedure en betreffende een Europese procedure voor geringe vorderingen, waarin met het oog op de correcte toepassing ervan uitdrukkelijk wordt verwezen naar het netwerk (zie resp. artikel 28 en artikel 24).

informatiepagina's van het systeem in de officiële talen van de instellingen van de Gemeenschap worden vertaald. Om redenen van kosteneffectiviteit vertaalt de Commissie, afhankelijk van de beschikbare middelen, bovendien ook de in artikel 15 bedoelde informatiedossiers in dezelfde talen. Uit de sinds 2003 opgedane ervaring is immers gebleken dat er op de markt onvoldoende capaciteit is om deze dossiers binnen een redelijke termijn in alle talen te vertalen. Deze kwestie moet worden behandeld in het kader van de ontwikkeling van het initiatief e-justitie, in het kader waarvan er maatregelen zijn gepland om de vertaling van informatie voor het publiek te vergemakkelijken.

4.7 De verhouding met andere netwerken en bepaalde internationale organisaties

Er wordt een artikel 12 bis toegevoegd om uitwisselings- en samenwerkingsbetrekkingen tot stand te brengen tussen het netwerk en andere Europese netwerken die de samenwerking tussen rechtsstelsels of de toegang tot de rechter bevorderen.

In bovengenoemd verslag kwam de Commissie tot de conclusie dat de bestaande synergieën tussen het justitieel netwerk en het netwerk van Europese centra voor de consument ("ECC-Net") verder moesten worden ontwikkeld om het bijvoorbeeld mogelijk te maken dat de consument bij een geschil dat niet in het kader van het ECC-Net netwerk kon worden opgelost, gebruik kan maken van concrete hulp van het justitieel netwerk om een zaak aanhangig te maken bij de rechter. Dit voorstel is des te meer noodzakelijk omdat op 1 januari 2009 Verordening (EG) nr. 861/2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen in werking treedt.

In lid 3 van dit artikel wordt bepaald dat het netwerk contacten kan leggen met andere door derde staten opgerichte netwerken voor justitiële samenwerking alsook met internationale organisaties voor justitiële samenwerking. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan om het Latijns-Amerikaanse netwerk voor internationale justitiële samenwerking (IberRed)[11], waaraan Spanje en Portugal deelnemen, maar ook om andere regionale justitiële netwerken. Een van de internationale organisaties die in dit artikel worden bedoeld, is de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, waartoe de Gemeenschap in april 2007 is toegetreden.

4.8 Positie van het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken

Het Verenigd Koninkrijk en Ierland nemen niet deel aan de samenwerking inzake de onder titel IV van het Verdrag vallende gebieden, tenzij zij hun wens om deel te nemen kenbaar maken overeenkomstig artikel 3 van het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Denemarken neemt overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van Denemarken, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, niet deel aan de aanneming van deze beschikking, die niet bindend is voor, noch van toepassing is in Denemarken. Niettemin is een nieuw artikel 11 bis ingevoegd om de praktijk te bevestigen dat Denemarken als waarnemer aan de vergaderingen van het netwerk kan deelnemen, ondanks het feit dat het niet deelnam

---

[11] Het in oktober 2004 opgerichte IberRed-netwerk bestaat uit contactpunten uit 23 Latijns–Amerikaanse landen en heeft ten doel de justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken te verbeteren en de samenwerking tussen deze landen te versterken.

aan de aanneming van de beschikking. Op 1 juli 2007 zijn de overeenkomsten tussen de Gemeenschap en Denemarken houdende uitbreiding tot deze lidstaat van twee communautaire verordeningen inzake burgerlijk recht in werking getreden[12], waardoor een nauwe betrokkenheid van Denemarken bij de werkzaamheden van het netwerk des te noodzakelijker wordt.

4.9 Het netwerk en de internationale samenwerking

Op basis van het nieuwe artikel 11 bis, lid 2, kunnen toetredingslanden[13] - conform een sinds 2002 gangbare praktijk - vanaf de ondertekening van het toetredingsverdrag worden uitgenodigd om als waarnemer deel te nemen aan de vergaderingen van het netwerk. Deze maatregel maakt het mogelijk dat zij hun volledige integratie in het netwerk passend voorbereiden. Het voorstel breidt deze maatregel uit tot kandidaat-lidstaten.

4.10 Evaluatie

Overeenkomstig het nieuwe artikel 19 zal de Commissie om de drie jaar bij het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité een verslag indienen over de activiteiten van het netwerk.

---

12 Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Denemarken houdende uitbreiding tot Denemarken van de bepalingen van Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken en overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Denemarken houdende uitbreiding tot Denemarken van de bepalingen van Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (PB 2006, L 120, blz. 22 en 23).

13 Toetredingslanden zijn landen waarmee de toetredingsonderhandelingen zijn afgerond en het toetredingsverdrag is ondertekend (bv. Roemenië en Bulgarije in 2006). Kandidaat-lidstaten zijn landen waarmee de toetredingsonderhandelingen zijn geopend maar nog niet zijn afgerond (Turkije, Kroatië en FYROM). De tien lidstaten die op 1 mei 2004 zijn toegetreden, worden sinds december 2002 uitgenodigd om als waarnemer aan de vergaderingen van het netwerk deel te nemen. Bulgarije en Roemenië nemen sinds april 2005 als waarnemer deel aan de vergaderingen van het netwerk.

2008/0122 (COD)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Beschikking 2001/470/EG van de Raad betreffende de oprichting van een Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 61, onder c), en artikel 67, lid 5, tweede streepje,

Gezien het voorstel van de Commissie[14],

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[15],

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De oprichting van een Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken tussen de lidstaten bij Beschikking 2001/470/EG van de Raad[16] gaat uit van de gedachte dat de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid in de Gemeenschap een betere, eenvoudigere en snellere justitiële samenwerking tussen de lidstaten vereist alsook een daadwerkelijke toegang tot de rechter voor degenen die zijn betrokken bij grensoverschrijdende geschillen. Deze beschikking is op 1 december 2002 van toepassing geworden.

(2) Volgens het door de Europese Raad van 4 en 5 november 2004 aangenomen Haags Programma "Versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie"[17], moeten er verdere inspanningen worden geleverd om de toegang van de burger tot de rechter en de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken te vergemakkelijken. In dat programma wordt met name de klemtoon gelegd op de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van door het Europees Parlement en de Raad aangenomen instrumenten betreffende burgerlijke zaken alsook op de bevordering van de samenwerking tussen de juridische beroepsbeoefenaren teneinde beste praktijken vast te stellen.

---

14 PB C […] van […], blz. […].
15 PB C […] van […], blz. […].
16 PB L 174 van 27.6.2001, blz. 25.
17 PB C 53 van 3.3.2005, blz. 1.

(3) Conform artikel 19 van Beschikking 2001/470/EG heeft de Commissie op 16 mei 2006 een verslag over de werking van het netwerk gepresenteerd[18]. De conclusie van dat verslag luidde dat het netwerk over het algemeen de hem in 2001 toegewezen doelstellingen heeft verwezenlijkt maar dat het niettemin nog lang niet al zijn potentiële mogelijkheden heeft bereikt.

(4) Om de doelstellingen van het Haags Programma inzake de versterking van de justitiële samenwerking en inzake de verbetering van de toegang van de burger tot de rechter te verwezenlijken en om het hoofd te kunnen bieden aan de voor de komende jaren verwachte toename van het aantal taken van het netwerk, moet het netwerk over een vernieuwd juridisch kader beschikken dat hem meer actiemiddelen toekent.

(5) In de eerste plaats moet de werking van het netwerk in de lidstaten beter worden georganiseerd rond een nationaal contactpunt en moet bijgevolg de rol van de contactpunten binnen het netwerk alsook ten aanzien van rechters, rechtspractici en de civiele samenleving worden versterkt.

(6) Om deze doelstelling te bereiken, moet er in elke lidstaat een hoofdcontactpunt zijn dat uitsluitend taken voor het netwerk uitvoert en dat dus de in Beschikking 2001/470/EG vastgestelde bevoegdheden ten volle uitoefent.

(7) Wanneer krachtens een communautair besluit of een internationale overeenkomst het recht van een andere lidstaat wordt aangewezen, moeten de contactpunten van het netwerk in de toekomst een belangrijke rol spelen bij het informeren van nationale gerechtelijke en buitengerechtelijke autoriteiten over de inhoud van het vreemde recht.

(8) De behandeling van verzoeken om samenwerking door de contactpunten moet geschieden op een wijze die qua snelheid verenigbaar is met de algemene doelstellingen van de beschikking.

(9) Om de doelstellingen van Beschikking 2001/470/EG inzake de versterking van de justitiële samenwerking binnen de Unie en inzake de verbetering van de toegang van de burger tot de rechter te bereiken, moeten de juridische beroepsbeoefenaren die rechtstreeks zijn betrokken bij de toepassing van communautaire en internationale instrumenten betreffende burgerlijk recht via hun nationale organisaties van rechtswege lid worden van het netwerk.

(10) Om de taken van het netwerk inzake toegang tot de rechter verder uit te bouwen, moeten de contactpunten in de lidstaten bovendien via moderne communicatiemiddelen geleidelijk toegankelijk worden voor het publiek.

(11) Om het wederzijds vertrouwen tussen de rechters in de Unie en de synergieën tussen de daarbij betrokken Europese netwerken te versterken, moet het netwerk duurzame betrekkingen kunnen onderhouden met andere Europese netwerken die dezelfde doelstellingen hebben, met name met de netwerken van justitiële instellingen en rechters.

---

[18] Verslag van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité van 16 mei 2006 over de toepassing van Beschikking 2001/470/EG van de Raad betreffende de oprichting van een Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken {COM(2006) 203 definitief).

(12) Om de internationale justitiële samenwerking te helpen bevorderen, moet het netwerk wereldwijd contacten kunnen leggen met andere netwerken voor justitiële samenwerking, alsook met internationale organisaties die deze samenwerking bevorderen.

(13) Met het oog op een regelmatige follow-up van de voortgang bij het bereiken van de doelstellingen van deze beschikking, moet de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad verslagen over de activiteiten van het netwerk indienen.

(14) Beschikking 2001/470/EG van de Raad dient bijgevolg te worden gewijzigd.

(15) Daar de doelstellingen van deze beschikking, namelijk de verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten en van de daadwerkelijke toegang tot de rechter voor degenen die zijn betrokken bij grensoverschrijdende geschillen, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en zij daarom beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel van het Verdrag neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze beschikking niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

(16) [Het Verenigd Koninkrijk en Ierland hebben, overeenkomstig artikel 3 van het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, te kennen gegeven dat zij aan de aanneming en toepassing van deze beschikking wensen deel te nemen.]

(17) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van Denemarken, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, neemt Denemarken niet deel aan de aanneming van deze beschikking, die derhalve niet bindend is voor, noch van toepassing is in Denemarken,

HEBBEN DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Beschikking 2001/470/EG wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) in punt c) wordt voor "samenwerking in burgerlijke en handelszaken" gelezen: "justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken"

ii) het volgende punt e) wordt toegevoegd:

"e) beroepsorden die op nationaal niveau in de lidstaten advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders en andere juridische beroepen die rechtstreeks zijn betrokken bij de toepassing van communautaire besluiten en internationale instrumenten inzake justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken, vertegenwoordigen."

b) Lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) de tweede alinea komt als volgt te luiden:

"Wanneer een lidstaat meerdere contactpunten aanwijst, wijst hij een van hen aan als hoofdcontactpunt en zorgt hij ervoor dat tussen hen de nodige coördinatiemechanismen van toepassing zijn. De als enig contactpunt of als hoofdcontactpunt van een lidstaat aangewezen persoon oefent uitsluitend de in deze beschikking vastgestelde functies van contactpunt uit; hij oefent geen andere functies uit en met name niet de functies die zijn vermeld in lid 1, onder b), c), d) en e)."

ii) de volgende alinea wordt toegevoegd:

"Indien het overeenkomstig lid 2 aangewezen contactpunt geen rechter is, wijst de betrokken lidstaat een rechter aan om dat contactpunt bij te staan in de contacten met de plaatselijke justitiële autoriteiten. Deze rechter is van rechtswege lid van het netwerk."

c) Lid 3 komt als volgt te luiden:

"3. De lidstaten geven aan welke de in lid 1, onder b), c) en e), bedoelde autoriteiten zijn. Met het oog op de toepassing van lid 1, onder e): wanneer er in een lidstaat meerdere beroepsorden zijn die op nationaal niveau een juridisch beroep vertegenwoordigen, zorgt deze lidstaat voor een passende vertegenwoordiging van het betrokken beroep bij het netwerk."

d) In lid 5 wordt voor "in lid 1" gelezen: "in de leden 1 en 2".

2) Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1, onder b), komt als volgt te luiden:

"b) de daadwerkelijke toegang van het publiek tot de rechter vergemakkelijken, met name door informatiecampagnes over de werking van communautaire besluiten en internationale instrumenten betreffende justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken."

b) Aan lid 2, onder b), wordt het volgende toegevoegd:

"wanneer met name het recht van een andere lidstaat van toepassing is, kunnen de aangezochte rechterlijke instanties of autoriteiten het netwerk om informatie over de inhoud van dit recht verzoeken;"

3) Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1, tweede alinea, komt als volgt te luiden:

"De contactpunten staan, met hetzelfde doel, ook ter beschikking van de plaatselijke justitiële autoriteiten van hun lidstaat en van de in artikel 2, lid 1, onder e), bedoelde autoriteiten, overeenkomstig door elke lidstaat vast te stellen voorschriften."

b) Lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) punt a) komt als volgt te luiden:

"a) alle gegevens die nodig zijn om de justitiële samenwerking tussen de lidstaten overeenkomstig artikel 3 goed te doen verlopen, verstrekken aan de andere contactpunten, aan de in artikel 2, lid 1, onder b), c), d) en e), bedoelde autoriteiten en aan de plaatselijke justitiële autoriteiten van hun lidstaat, om hen te helpen uitvoerbare verzoeken om justitiële samenwerking op te stellen en de juiste rechtstreekse contacten te leggen; en met name alle gegevens om de toepassing te vergemakkelijken van het recht van een andere lidstaat dat krachtens een communautair besluit of een internationaal instrument van toepassing is op het geschil of op de situatie. Daartoe kan het contactpunt waarbij een dergelijk verzoek is ingediend, zich wenden tot de in artikel 2 vermelde andere autoriteiten van zijn lidstaat teneinde gevolg te geven aan dit verzoek. De in het antwoord vermelde gegevens zijn niet bindend voor de contactpunten, en evenmin voor deze autoriteiten en de autoriteit die het verzoek heeft ingediend;"

ii) het volgende punt c bis) wordt ingevoegd:

"c bis) het publiek informeren over de justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken binnen de Europese Unie, over de relevante communautaire en internationale instrumenten, en over het nationale recht van de lidstaten, met name inzake de toegang tot rechtsstelsels;"

iii) het volgende punt f) wordt toegevoegd:

"f) om de twee jaar een verslag opstellen over hun activiteiten en het voorleggen aan een vergadering van de leden van het netwerk."

4) Aan artikel 6, lid 2, wordt de volgende alinea toegevoegd:

"Daartoe komen het of de contactpunt(en) en deze bevoegde autoriteiten minstens één maal per jaar bijeen, overeenkomstig door elke lidstaat vast te stellen voorschriften."

5) Artikel 8 komt als volgt te luiden:

"Artikel 8

Versnelde behandeling van verzoeken om justitiële samenwerking

1. De contactpunten beantwoorden elk bij hen ingediend verzoek, onverwijld en uiterlijk binnen tien dagen na ontvangst ervan. Indien een contactpunt niet in staat is een verzoek te beantwoorden binnen tien dagen na ontvangst ervan, stelt het de verzoeker daarvan op beknopte wijze in kennis, onder vermelding van de termijn die het nodig acht om het verzoek te beantwoorden.

2. Om zo doeltreffend en zo snel mogelijk de in lid 1 bedoelde verzoeken te kunnen beantwoorden, maken de contactpunten gebruik van de meest geschikte technologische middelen die hen ter beschikking worden gesteld door de lidstaten.

3. De Commissie houdt een beveiligd en beperkt toegankelijk elektronisch register bij met de verzoeken om justitiële samenwerking en de antwoorden daarop, zoals bedoeld in artikel 5, lid 2, onder a), b), c), c bis), en artikel 13 bis. De contactpunten zorgen ervoor dat de informatie die nodig is voor de opbouw en de werking van dit systeem, regelmatig aan de Commissie wordt verstrekt.

4. De Commissie verstrekt de contactpunten ten minste eenmaal per halfjaar statistische gegevens over de verzoeken om justitiële samenwerking en de antwoorden daarop, zoals bedoeld in lid 3."

6) In artikel 9, lid 2, wordt voor "vier" gelezen: "zes".

7) Het volgende artikel 11 bis wordt ingevoegd:

"Artikel 11 bis

Deelname van waarnemers aan de vergaderingen van het netwerk

1. Onverminderd artikel 1, lid 2, kan Denemarken zich laten vertegenwoordigen op de in de artikelen 9 en 11 bedoelde vergaderingen.

2. De toetredingslanden en de kandidaat-lidstaten kunnen worden uitgenodigd om als waarnemer aan deze vergaderingen deel te nemen. Ook derde staten die partij zijn bij het op 30 oktober 2007 te Lugano ondertekende Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, kunnen als waarnemer aan bepaalde vergaderingen van het netwerk deelnemen.

3. Elke waarnemer/staat kan zich op deze vergaderingen laten vertegenwoordigen door een of meer personen, doch met een maximum van drie vertegenwoordigers per staat."

8) Het volgende artikel 12 bis wordt ingevoegd:

"Artikel 12 bis

Betrekkingen met andere netwerken en internationale organisaties

1. Het netwerk onderhoudt betrekkingen met de andere Europese netwerken die dezelfde doelstellingen hebben, met name met het Europees justitieel netwerk in strafzaken en het Europees netwerk voor justitiële opleiding.

2. Het netwerk onderhoudt betrekkingen met het netwerk van Europese centra voor de consument ("ECC-Net"). De contactpunten van het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken staan met name ter beschikking van de contactpunten van het ECC-Net om alle informatie te verstrekken die nodig is om de toegang van de consumenten tot de rechter te vergemakkelijken.

3. Om alle in artikel 3 bedoelde taken te verrichten betreffende de internationale instrumenten voor justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken, onderhoudt het netwerk contacten en wisselt het ervaringen uit met andere tussen derde staten opgerichte netwerken voor justitiële samenwerking en met internationale organisaties die de internationale justitiële samenwerking bevorderen.

4. De Commissie is belast met de tenuitvoerlegging van dit artikel en werkt daarbij nauw samen met het voorzitterschap van de Raad en met de lidstaten. "

9) Het opschrift van titel III komt als volgt te luiden:

"Titel III

Binnen het netwerk beschikbare informatie en informatie voor het publiek"

10) Aan artikel 13, lid 1, wordt het volgende punt c) toegevoegd:

"c) de in artikel 8 bedoelde gegevens."

11) Het volgende artikel 13 bis wordt ingevoegd:

"Artikel 13 bis

Informatieverstrekking aan het publiek door de contactpunten

De contactpunten van het netwerk worden geleidelijk toegankelijk gemaakt voor het publiek met gebruikmaking van de meest geschikte technologische middelen teneinde het publiek te informeren over de inhoud en de toepassing van communautaire en internationale instrumenten betreffende justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken en teneinde de betrokkenen zo nodig door te verwijzen naar de autoriteiten die met de concrete toepassing ervan zijn belast, met name de in artikel 6 bedoelde autoriteiten."

12) Artikel 17, lid 4, onder b), komt als volgt te luiden:

"b) zorgt ervoor dat, afhankelijk van de beschikbare middelen, de informatie over de relevante aspecten van het Gemeenschapsrecht en zijn procedures, met inbegrip van de communautaire jurisprudentie, alsook alle algemene pagina's van het informatiesysteem en de in artikel 15 bedoelde informatiedossiers, in de officiële talen van de instellingen van de Gemeenschap worden vertaald en op de website van het netwerk worden geplaatst."

13) Artikel 19 komt als volgt te luiden:

"Artikel 19

Evaluatie

Uiterlijk […] [*drie jaar na de inwerkingtreding van deze beschikking*], en vervolgens om de drie jaar, dient de Commissie bij het Europees Parlement, de Raad, en het Economisch en Sociaal Comité een verslag in over de activiteiten van het netwerk. Dit verslag gaat zo nodig vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze beschikking."

14) Artikel 20 komt als volgt te luiden:

"Artikel 20

Kennisgeving

Uiterlijk […] [*zes maanden voordat deze beschikking van toepassing wordt*] verstrekken de lidstaten de Commissie de in artikel 2, lid 5, bedoelde gegevens."

"Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze beschikking treedt in werking op […].

Deze beschikking is van toepassing met ingang van […], behoudens de artikelen 2 en 20, die van toepassing zijn vanaf de datum van kennisgeving van de beschikking aan de lidstaten tot welke zij is gericht.

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten overeenkomstig het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Gedaan te Brussel, op […]

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*